

2017/2.

DUNA RÉGIÓ

STRATÉGIA HÍRLEVÉL

HÍREK

PROJEKTEK

ESEMÉNYEK

PROGRAMAJÁNLÓ

KÜLGAZDASÁGI ÉS
KÜLÜGYMINISZTERIUM

a Duna Régió Stratégia
magyar elnöksége

TARTALOM:

■ A DUNA RÉGIÓ STRATÉGIA 6. ÉVES FÓRUMÁNAK BEMUTATÁSA	3.
• Az Éves Fórum tematikájának bemutatása	4.
■ INTERJÚK	
• A Duna Régió Stratégia energia területének (PA2) koordinátora – Ságvári Pál	5.
• A Duna Régió Stratégia vízminőség (PA4) területének koordinátora – Horváth Balázs	7.
• A Duna Régió Stratégia környezeti kockázatkezelés (PA5) területének koordinátora – Gombás Károly	9.
■ PROJEKTEK	
• A kárpátaljai Aknaszlatina felhagyott Tisza-parti sóbányájának rehabilitációja (REVITAL I.)	11.
• A dunai vízi közlekedéssel összefüggő adminisztratív eljárások és folyamatok egyszerűsítése (DANTE)	13.
■ ESEMÉNYEK	
• Szeminárium a Duna Régió Stratégia és a Nyugat-Balkán közlekedésfejlesztési kilátásairól	14.
• Árvízvédelmi találkozó a Nemzetközi Duna Nap alkalmából a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen	15.
• A Duna Régió Stratégia magyar elnökségének beszámolója az Európai Parlamentben	16.
• JOINTISZA – A tiszai országok szakmai konferenciája Szolnokon	17.
■ PROGRAMAJÁNLÓ	
• 70 maratonnal a Dunáért	18.
• „A Duna egy napja” – Fotópályázat	18.
• „Neked mit jelent a Duna? – oszd meg Dunával kapcsolatos élményedet, gondolatod!” Gyermekrajzpályázat	18.

IMPRESSZUM:

KIADÓ: VÍZDIPLOMÁCIÁÉRT, VÍZIPARI EXPORTÉRT ÉS A DUNA RÉGIÓ STRATÉGIÁÉRT FELELŐS MINISZTERI BIZTOSI TITKÁRSÁG, KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

A Duna Régió Stratégia 6. Éves Fórumának bemutatása

Budapesten, 2017. október 18–19. között kerül megrendezésre a Duna Régió Stratégia 6. Éves Fóruma, amely a 2016 végén indult soros magyar elnökség legfontosabb, egyben záróeseménye. A Budapest Kongresszusi Központban szervezett Éves Fórumra körülbelül 900 főt várunk a stratégia 14 országából.

A Külgazdasági és Külügyminisztérium és az Európai Bizottság társszervezésében megvalósuló Éves Fórum az „A secure, connected and prospering Danube Region” címet viseli. A konferencia tematikus fókuszait a regionális energiabiztonság, az infrastruktúra-fejlesztés, a környezetbarát közlekedési technológiák, valamint a stratégia megvalósítása érdekében felhasználható uniós finanszírozási eszközök részletes bemutatása adják. Az Éves Fórum célja elsősorban az, hogy iránymutatással szolgáljon a régió számára a 2020 utáni időszak fejlesztéspolitikai célkitűzéseinek meghatározásához, egyben áttekintve a 14 ország előtt álló közös kihívásokat is.

Az esemény első napján egy miniszteri szintű panelbeszélgetés kerül megrendezésre, amely az „Energy Security in the Danube Region” címet viseli. A panelbeszélgetés elsősorban azokat a témákat hivatott bemutatni, amelyek az elkövetkezendő időszakban kiemelt fontosságúak a regionális energiabiztonság tekintetében. Ilyen például a horvát Krk LNG-terminál megépítése, Ukrajna tranzitországgként betöltött szerepének megvitatása, valamint a fekete-tengeri gázlelőhelyek szerepe a regionális ellátásbiztonság növelésében.

Az Éves Fórum tematikájának bemutatása

- ENERGIABIZTONSÁG

Az elmúlt évek során a globális energiapiac jelentős változásokon esett át, amelyet többek között a tartósan alacsony olajár, a megújuló energiaforrásokra fektetett egyre nagyobb hangsúly, valamint a cseppfolyósított gáz szállításában bekövetkezett áttörés idézett elő. Erre a folyamatra ráerősít, hogy a párizsi klímacsúcson elért nemzetközi egyezmény ratifikálása, valamint a fenntartható fejlődési célok fokozatos végrehajtása egyaránt hangsúlyos elemei lesznek az elkövetkezendő évek uniós és nemzetközi energiapolitikai diskurzusának. Következésképpen a tiszta energiaforrások fokozatos térnyerését övező bizonytalanságok megválaszolása, valamint az átalakulóban lévő uniós energiamix biztonságpolitikai hatásainak a feltérképezése olyan témákká nőttek ki magukat, amelyek megvitatására a jelen politikai és gazdasági környezetben kiemelt hangsúlyt kell fektetni.

- KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

A közlekedésfejlesztés témája az Európai Bizottság által készített „Corridor Work Plans” című áttekinthető tanulmány bemutatására épül, amely a TEN-T hálózatok és a belőlük leágazó regionális/helyi fejlesztések terén tett tagállami vállalások teljesülését egyaránt érinti. Az infrastruktúra-hálózatok további fejlesztéséhez kapcsolódóan ki kívánjuk emelni a szomszédos, nem európai uniós államokkal kialakítandó szorosabb együttműködés igényét.

- TISZTA KÖZLEKEDÉSI TECHNOLÓGIÁK

A stratégia budapesti Éves Fórumának célja a közlekedésben is az alternatív/tiszta üzemanyagforrásként körvonalazódó technológiai újítások, új energiaforrások (energy solutions) feltérképezése

lesz. A tiszta közlekedés megvalósítása irányába ható innovatív megoldások napirendre emelése nemcsak a szlovák DRS tematikus fókuszát – az innovációt – viszi tovább, de egyben előmozdítja azt a jelenleg kialakítás alatt lévő uniós globális stratégiai policy irányt is, amely a fenntarthatóság jegyében – egyebek mellett – az energia és a klímapolitika közötti kapcsolódási pontok azonosítása és kölcsönös erősítése révén próbálja az ezen a területen meglévő stratégiai vállalások megvalósítását előmozdítani.

- FINANSZÍROZÁSI ESZKÖZÖK

Az Éves Fórum második napján a stratégia számára jelenleg elérhető uniós finanszírozási eszközök részletes bemutatására kerül sor. A stratégia végrehajtása szempontjából legfontosabb forrást a budapesti székhelyű Duna Transznacionális Program adja, melynek irányító szervezete ennek megfelelően bevonásra került a második nap szakmai előkészületeibe. A program 277 millió eurós költségvetése a stratégia szakmai munkájának finanszírozása mellett számos magyar vezetésű projektnek is anyagi támogatást biztosít.

a Duna Régió Stratégia
magyar elnöksége

A Duna Régió Stratégia energia területének (PA2) koordinátora – Ságvári Pál

Ságvári Pál 2015 óta Magyarország energiabiztonságáért felelős utazó nagykövete és a Duna Régió Stratégia energiaügyekért felelős koordinátora. Korábban a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumban a hazai energiapolitikáért és az uniós szakpolitikáért felelős főosztályvezető pozíciót töltötte be, amit megelőzően a GDF SUEZ alkalmazásában energiapiaci szakértőként dolgozott.

Mik napjainkban az energiaipar legfőbb kihívásai?

Az energiapolitikának kormányzati szempontból hármas követelményrendszernek kell megfelelnie: ellátásbiztonság, megfizethetőség és fenntarthatóság. Európa keleti felén – elsősorban a finanszírozásból adódóan – az ellátásbiztonságra és a megfizethetőségre, míg nyugati részén a fenntarthatóságra helyezik a hangsúlyt. A kormányzat mellett az iparág meghatározó szereplői a vállalatok, hiszen az anyagi erőforrással ők rendelkeznek, így a beruházással és a fejlesztésekkel kapcsolatos tényleges döntéseket is ők hozzák meg. Olyan energiapolitikát érdemes meghatározni, amely a kormányzat által fontosnak tartott szempontok mellett a vállalatok számára is végrehajtható, elfogadható, sőt ösztönző.

Mit jelent az energiabiztonság, és miben járul hozzá a Duna Régió Stratégia az érintett országok energiahatékonyságának növeléséhez?

Az energiabiztonság azt jelenti, hogy folyamatosan elegendő energiamennyiség áll rendelkezésre – és mindez elérhető áron. A Duna Régió Stratégia mint

makroregionális keretrendszer jelentős mértékben járul hozzá ehhez, hiszen – bár az energiabiztonság adott állam felelőssége – a hatékony rendszerek kialakításához a határokon átnyúló együttműködésekre van szükség.

Az együttműködés fontosságát jól érzékelteti a 2006-os, majd a 2009-es orosz-ukrán vita okozta gázválság, amely sokként érte az érintett államokat. Egyben felhívta ezen országok figyelmét a magas szintű energiatülszórás veszélyeire, és arra ösztönözte őket, hogy meglévő ellátási lehetőségeiket bővítsék, illetve új források felé nyissanak. Ezen új források bevonása a technológiai fejlődésnek köszönhetően már a fenntarthatóság jegyében zajlik, sőt a megújuló energia – naperőművek, szél-erőművek, geotermia – jelenléte már energiabiztonságot növelő diverzifikáltságot jelent. Ebben a témakörben a Duna Régió Stratégia keretében indított nemzetközi együttműködési projektek is segítik a közös gondolkodást, ilyen például a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet vezetésével megvalósuló DARLINGE projekt, amely a régió geotermális potenciálját veszi górcső alá.

Miért kiemelt prioritás a közlekedési szektor fejlesztése, és milyen erre irányuló nemzetközi projektekről – köztük hazai kezdeményezésekről – számolhatunk be?

A közlekedés a második legnagyobb szén-dioxid-kibocsátó az energiaszektor után, így nem véletlen, hogy a fenntartható személy- és áruszállítás megvalósítása az EU kiemelt célja. Az már világosan látható, hogy a benzinalapú közlekedés az elkövetkező 10-20 évben jelentősen visszaszorul, de még nem tudni, hogy a technológiai fejlesztéseknek köszönhetően melyik alternatíva veszi át a helyét a közlekedésben: villamos energia, gáz, hidrogén, avagy éppen a bioüzemanyagok.

A jelenlegi közlekedési rendszer – akárcsak az energiaszektor és a telekommunikációs ágazat is – egyfajta történelmi örökség, amelynek megújítása, fenntarthatóvá tétele csak nagyon tudatos munkával és jelentős anyagi ráfordítással valósítható meg. A Duna Régió Stratégia mellett a visegrádi négyek célja is a minél nagyobb fokú regionális összekapcsoltság, a konnektivitás megteremtése, ezen belül is az egyes régiók infrastruktúrájának felzárkóztatása, összehangolása, és a 2020-ig megvalósuló beruházások hatékony használata és további fejlesztése.

A magyar kezdeményezések közül kiemelném a Mol és az E.ON-csoport által indított NEXT-E projektet, amely uniós támogatással 150 km sűrűségű, univerzális elektromos villámtöltő-hálózat kiépítését tervezi a kelet-közép-európai régióban.

A másik nagyszabású, hazai vonatkozású projekt célja a Németország–Törökország útvonalon a benzinalapú közlekedés gázüzeművel történő kiváltását lehetővé tevő infrastrukturális fejlesztések megvalósítása. Az elkövetkező két évben 39 új CNG- (sűrített földgáz) töltőállomás épülhet

Magyarországon, a Rajna–Duna, a keletmediterrán, valamint a mediterrán folyosó mentén, magyar partner közreműködésével.

Milyen – a hétköznapi ember számára is érzékelhető – változásokat jelent az elektromobilitás előretörése a közel és a távolabbi jövőben?

Ha csak magát a közlekedést nézzük, az emberek nem abban érzékelik majd a változást, hogy más üzemanyaggal működnek a közlekedési eszközök, hanem abban, amit ezek a technológiai újítások lehetővé tesznek. Az elektromos autókat sokkal könnyebb fejleszteni, innen pl. csak egy lépés az önzetű, ún. okos autók megjelenése. Hogy ez milyen változást jelent majd? Elég példaként arra gondolni, milyen változást hozott életünkbe az okostelefonok megjelenése. Magyarország az okos autók fejlesztésében meghatározó szerepre törekszik a régióban, ezért is született döntés a jövőre Zalaegerszegegen megvalósuló tesztpálya-beruházásról.

Az új technológia fokozatosan veszi át majd a teret mindennapjaink közlekedésében. A méretgazdaságosság és a gyártók közötti versenyhelyzet miatt árban is egyre elérhetőbbé válnak ezek a közlekedési, szállítási módok. Ma még adókedvezménnyel támogatják, de a méretgazdaságosság elvének érvényesülésével hamarosan enélkül is egyre több alternatív energiával működő autó jelenik meg a forgalomban, először a nagy távolságokon közlekedő személy- és áruszállítás területén.

A Duna Régió Stratégia vízminőség (PA4) területének koordinátora – Horváth Balázs

Horváth Balázs az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) Nemzetközi Önálló Osztályának vezetője. A szakember 19 éve dolgozik víz-, környezeti és klímavédelemmel kapcsolatos témákon. Pályáját regionális hatóságoknál kezdte, majd hat éven keresztül a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumban ipari szennyezések területén szerzett tapasztalatot. 2008-ban kapcsolódott be az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságának munkájába, és hét éven keresztül részt vett a klímaváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos munka megalapozásában, valamint a Víz Keretirányelv és az Árvíz-kockázat-kezelési Irányelvek végrehajtásában. Jelenlegi funkcióinak betöltése előtt részt vett az egyik legrégebbi európai civil szervezet, az Európai Környezetvédelmi Iroda munkájában is.

Magyarország évtizedek óta jelentős szerepet vállal olyan projektekben – sőt kezdeményezi azokat –, amelyeknek célja az európai vízminőség javítása. Milyen eredményekről tud beszámolni?

Hazánkban valóban nagy hagyománya van a vízgazdálkodásnak, és ebben a vízminőség-védelem is évről évre egyre nagyobb szerepet kap. A Duna Stratégia vízminőség-védelmi prioritásterülete az utóbbi években sokat segített olyan nemzetközi projektek előkészítésében, amelyek az egész régió vízminőségének javítását szolgálják. A már támogatást nyert és futó projektek közül mindenképpen meg kell említeni két olyan kezdeményezést, amely magyar vezetéssel folyik: a JOINTISZA az egész Tisza-völgyre dolgoz ki integrált, határokon átívelő vízgyűjtő-gazdálkodási tervet és árvíz-kockázat-kezelési tervet mind az öt tiszai ország részvételével, a DanubeSediment projekt eredményeként pedig a dunai hordalékmozgások mérése terén várunk át-törést. Az említett két projekten kívül hazai vízügyi intézmények és szervezetek számos más nemzetközi projektnek is partnerei.

Melyek ma Európában a legégetőbb problémák a vízminőség terén?

Az Európa vízkincsének minőségére gyakorolt negatív hatásokra (ivóvízminőség, szennyvízkezelés, fürdővizek minősége) adott válaszként csak a XX. század vége felé került előtérbe Európában a környezetvédelem, illetve a vízvédelem. A 2000-es évek elején a Víz Keretirányelv hozott új szemléletet a vízvédelemben, mivel integrált és a hatások feltárásán és megelőzésén alapuló szemléletet vezetett be, mely ökológiai szempontokat is a vízvédelem középpontjába helyez. Az irányelv végrehajtása sok erőforrás mozgósítást és új szemléletet kíván, mely a Duna vízgyűjtőjének különböző adottságú országai-ban eltérő lehetőségekkel és intenzitással történhet. Míg az Európai Unióhoz nem tartozó országokban továbbra is az ivóvízellátáshoz és a szennyvíztisztításhoz szükséges infrastruktúra megteremtése az elsődleges feladat, az uniós tagállamokban a fokozódó termelési igények által megnövekedő szennyezések megelőzésével, kezelésével, illetve a klímaváltozással, és ezeknek az ökoszisztémákra gyakorolt hatásaival kell szembenézni.

Milyen segítséget tud nyújtani hazánk a környező – különösen a nem EU-s – országoknak a fent említett témákban, és mi a segítség leghatékonyabb formája?

A Duna Stratégia rendkívül sokoldalú segítséget tud nyújtani az érdekelteknek. Mivel a vízvédelmi intézkedések végrehajtása igen költségigényes, fontos szerepet játszik a finanszírozási lehetőségek összegyűjtése és közzététele, például információs napokon vagy tájékoztató kiadványokban. Ehhez hasonló módon lehet tájékoztatást adni a legújabb EU-s jogszabályokról is, mint ahogy ez nemrég történt az ivóvízminőséggel kapcsolatos irányelv módosításakor, vagy a végrehajtás gyakorlati eszközeiről, mint a tavalyi mezőgazdasági jó gyakorlatokkal foglalkozó konferencián. Az európai uniós projektek előkészítése kiemelt szerepet kap, mint a korábban említett futó projektek vagy az Ukrajnában a felhagyott aknaszlatinai sóbánya és környéke rekultivációjára irányuló projekt előkészítése 2017-ben. Ezek együttműködésben való előkészítése és végrehajtása hozzájárul a dunai országok közötti partnerségek erősítéséhez, megszilárdításához is.

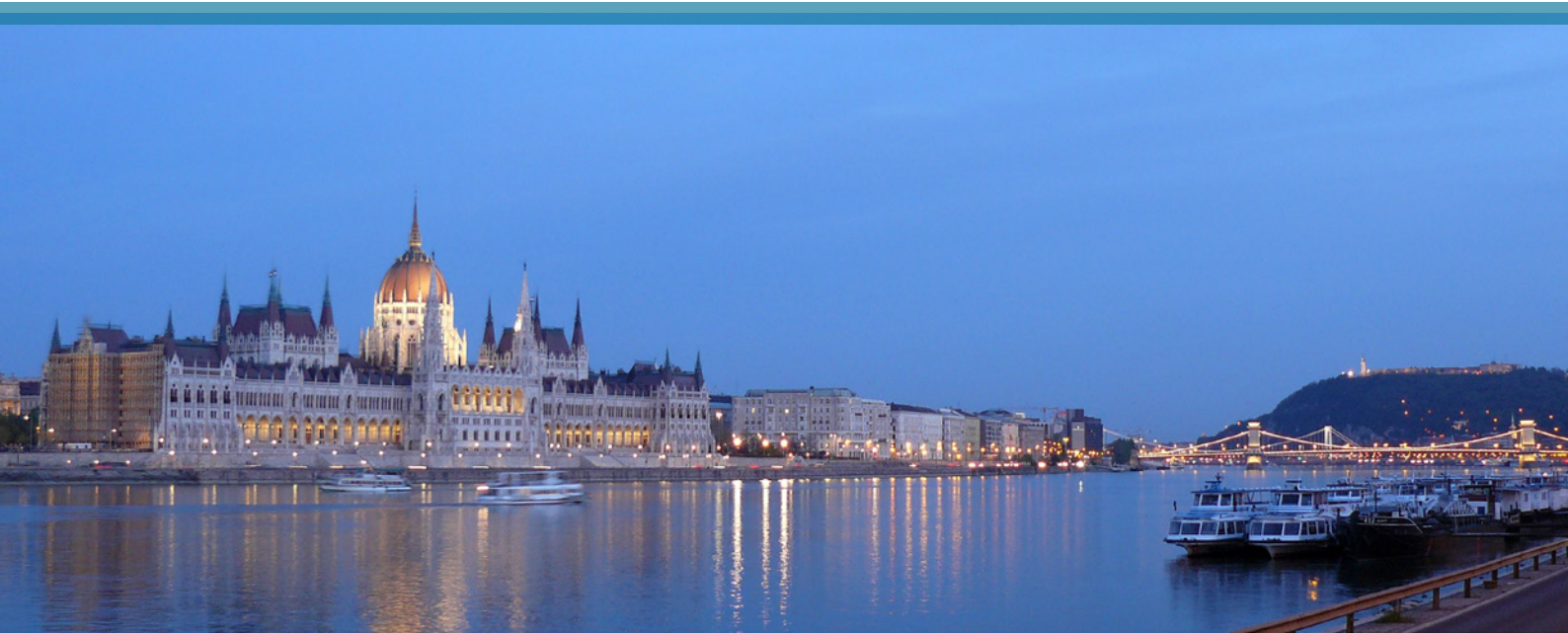
Ugyanakkor hazánk tapasztalatát mind a víziparban, mind a vízügyi oktatásban át tudja adni, és erre a nem EU-s országokban nagy szükség van.

A segítség leghatékonyabb formája az, amikor egy projekt eredményeit az adott országban élő szakemberek elsajátítják és a gyakorlatban is alkalmazni tudják, valamint fontos szempont az is, hogy a beruházások mellett az üzemeltetésre is legyen elég forrás.

Mik a célok és mi a jövő a vízminőség javítása terén? Mit érhetünk el, ha a Duna Régió Stratégia országai valóban szorosan együttműködnek?

A vízminőség javítása terén a Víz Keretirányelv teljes körű végrehajtása a cél a Duna teljes vízgyűjtőjén. Ezt csak a dunai országok, illetve az érintett szektorok, mint például mezőgazdaság, ipar, energiatermelés, hajózás összefogásával érhetjük el, mivel a különböző területeken megtett intézkedések szoros kapcsolatban vannak egymással. A jövő tehát az integrációban és az ökológiai megközelítésben van.

Kiemelt szerepet kell kapnia a nem EU-s országok felzárkózásának, összefogással, az információ és az erőforrások megosztásával belátható időn belül elérhető lenne, hogy a Duna-medence országaiban a vizek mindenhol jó minőségi állapotba kerüljenek.

A Duna Régió Stratégia környezeti kockázatkezelés (PA5) területének koordinátora – ***Gombás Károly***

Gombás Károly 2006 óta dolgozik az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóságán, jelenleg osztályvezető-helyettes. Nemzetközi szinten az ICPDR Árvízvédelmi Szakértői Csoportjának (FP-EG) elnöki pozícióját tölti be 2014 óta, az Európai Bizottság árvízvédelmi munkacsoportjának munkájában (WG-F) magyar delegáltként vesz részt. 2017 januárjától a Külgazdasági és Külügyminisztérium szakértőjeként a Duna Régió Stratégia PA5 magyar koordinátori teendőit látja el.

Hogyan befolyásolja a klímaváltozás Európa vízgazdálkodását?

Hazai és nemzetközi tapasztalatok is azt mutatják, hogy egyre gyakrabban alakulnak ki rendkívül szélsőséges események. Elég, ha visszagondolunk a 2013. évi dunai árvízre, de ugyanígy rémisztő károkat okozott 2014. évben a Száva folyó árvize is. Ezek egyik oka a természetes csapadékvegyenlenség változékonysága, másrészt az emberi beavatkozás. Bár vizsgáljuk a hatások mértékét, még a Duna-vízgyűjtő-kutatások alapján sem mindenhol egyértelmű, melyik érintettség a dominánsabb.

A töltésépítések, mederrendezések és más beavatkozások hatására megváltoztak a vízgyűjtők jellemzői, de a csapadékok térbeli és időbeli eloszlása is. Kis területen egyszerre lényegesen nagyobb eső hullik le, a nagy folyókon gyorsabban és intenzívebben érkezik a vízmennyiség, és nehezebben vonul le víz a hullámterekről is. Utóbbi oka, hogy a csapadékos időszakokon kívül a partok mentén nincs állandó vízborítás, az itt kinövő, dús aljnövényzetű puhafaerdők pedig akadályozzák a nagyobb vizek levonulását, így az árvízi tetőzések szintje egyre nő. Ugyanígy gondot

okoz, hogy a csapadékmentes hetek, hónapok alatt jelentősen lecsökken a talajvíz szintje is, ami kedvezőtlen a mezőgazdaság számára, hisz nagyobb lesz az öntözési igény, és nőnek az aszálykárok is. A lakosság számára problémát jelenthet, hogy a parti szűrésű ivóvízbázisok pótlása csökken, megváltoznak a jóléti lehetőségek, például a strandok területe is.

Milyen módon készülhetünk fel erre a változásra, és miért fontos a nemzetek közti összefogás?

Minden nemzet alapvető érdeke, hogy jelentősen növelje szakmai szervezeteinek és lakosságának felkészültségét, megvédje értékeit. Ennek érdekében a határvízi bizottságok és vízgyűjtő szintű szervezetek között folyamatos az együttműködés. Hazánk mind a hét szomszédos országgal állandó jelleggel egyeztetési tevékenységét – ez számunkra egyértelmű, hisz felszíni vizeink 95%-a külföldről érkezik.

Kötelezettségeink is vannak erre vonatkozóan, hiszen az Európai Unió a 2007/60/EC számú ún. Árvízi Irányelvében írja elő hosszú távú árvízkezelési tervek készítését, ezeket természetesen egyeztetni kell a szomszédos vagy azonos

vízfolyással érintett tagországokkal. A vizsgálatokat és a tervezési folyamatot hatévente kell felülvizsgálni.

A Duna-vízgyűjtőn két nagy szervezet, a Duna Védelmi Bizottság (ICDPR) és a Duna Régió Stratégia végzi a tevékenység összefogását, köztük szoros a koordináció.

A Duna Védelmi Bizottság (ICDPR) diplomáciai szinten fogalmaz meg célokat – 2016-ban készült el például a Duna Vízyűjtő Árvíz kockázat-kezelési Terve, amelyben minden ország felvázolta az általa végezni kívánt tevékenységeket, projektjavaslatokat. A Duna Régió Stratégia konkrét projekt-szintű együttműködésekre koncentrál, prioritása a környezeti kockázatok kezelése, melynek akciótervében kiemelten szerepelnek a vízkárelhárítási intézkedések.

Nagyon fontos a már meglévő problémák kezelése, de hosszú távon talán még fontosabb a megelőzés, az előrejelzés. Milyen szerepet vállal ebben hazánk?

A magyar szakemberek tudása a vízkárelhárítási témakörben Európa-szinten is kiemelkedő. A magyar vízjelző szolgálat folyamatosan élen jár Európában, emellett megkezdte működését az aszály-előrejelző hálózat is. Kisvízi előrejelzés-fejlesztéssel még hajózási témakörben is foglalkozunk a Connecting Europe Facility (CEF) alap finanszírozta Fairway Danube nemzetközi projektben, ahol a magyar rendszer szolgál mintaként a nemzetközi partnerek számára.

A magyar vezető partnerrel beadott DAREFFORT elnevezésű projekt a vízgyűjtő szintű adatcsere fejlesztését tűzte ki céljává jobb felkészülési lehetőségek érdekében. Amennyiben a projekt támogatást nyer, úgy 14 országban elérhető egységes rendszer jöhet létre, melyben szakmai szervezetek és a lakosság is információkat kaphat a vízállapotokról, riasztásokról és árvízi előrejelzésekről.

A jövőre nézve mik a tervek, milyen új programok, projektek indulnak a környezeti kockázatok csökkentése terén?

A prioritás területek ún. támogatási nyilatkozatokkal (LoR – Letter of Recommendation) kiemelhetik azokat a projekteket, amelyek véleményük szerint illeszkednek a stratégia célkitűzéseikhez. Ez az igazolt hozzáadott érték több európai uniós alap esetében többletpontokat, előnyt jelent a kiválasztási folyamatban, de segítségével a prioritásterületek is követhetik a vízgyűjtőn zajló projekteket és azok eredményét.

A következő évekre meghatározott munkák között szerepel a vízgyűjtő szintű klímaváltozási tanulmányok készítése, valamint az Európai Unió által kiadott irányelvek áttekintése, és a kapcsolódó revíziós javaslatok megtétele. Több projektet készítettünk elő az ugyancsak magyar vezetésű PA5 segítségével és támogatásával, de természetesen kifejezetten a 2020 utáni időszakra szóló kiírásokra is készülünk. 2017 őszén nyílik meg az ún. Seed Money Facility („magvető”) program, mely jövőbeni nagyobb projektek tervezését és előkészítését segíti elő. Ehhez négy témakört foglalmaztunk meg, melyek rövid és középtávú prioritásként is értelmezhetők: operatív vízkárelhárítási tervek és civil veszélyelhárítási tervek koordinálása megosztott részvízgyűjtőkön; kritikus infrastruktúra-biztonság, havariafelkészülési tervek tönkremenetelre; vízgyűjtő vagy részvízgyűjtő szintű erőforrás-megosztási főtervek készítése a klímaváltozás extrém hatásainak kezelésére; vízszennyezéskockázat-kezelési kapacitások fejlesztése a klímaváltozás hatásainak figyelembevételével.

A DRS „PA5 – környezeti kockázatok kezelése” prioritás munkaprogramjának kialakítása az árvíz és hidrológiai eseményekre koncentrál. A román koordinátorral jelenleg zajlanak az egyeztetések, hogy milyen irányban bővítsük a szakmaterületi lefedettséget az elfogadott akcióterv keretei között (pl. talajerózió vagy erdőtüzek irányába).

Felszíni beszakadás az aknaszlatinai sóbánya térségében. Forrás: KKM

A kárpátaljai Aknaszlatina felhagyott Tisza-parti sóbányájának rehabilitációja

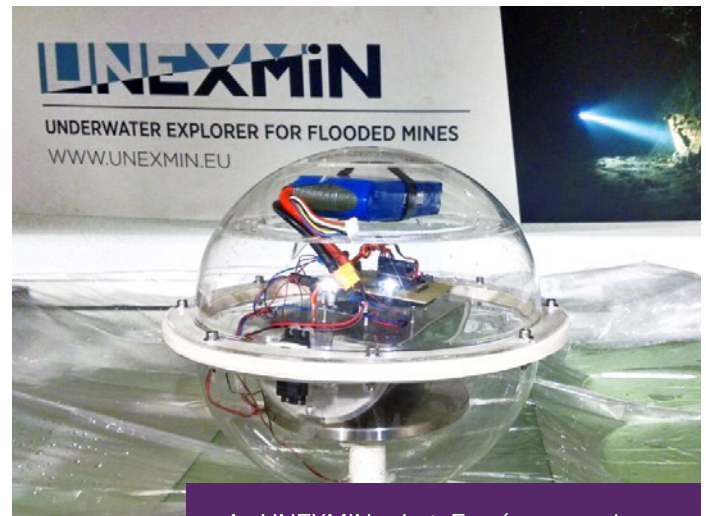
Magyarország vezető szerepet játszik a kárpátaljai bányatérség rehabilitációjában

A kárpátaljai Aknaszlatinán került sor minden idők legnagyobb EU Polgári Védelmi Mechanizmus keretében lefolytatott Tanácsadó Missziójára. A nemzetközi összefogás célja, hogy felmérje a Tisza menti felhagyott sóbánya okozta környezeti és lakossági kockázatokat, és megoldást találjon a károk kezelésére.

A 2016. szeptember 14. és október 7. között lefolytatott Tanácsadó Misszióban 17 szakértő utazott a helyszínre Magyarországról, Németországból, Hollandiából, Nagy-Britanniából, Görögországból, Franciaországból, Lettországból és Romániából. A helyi szakemberek bevonásával a 2017. év

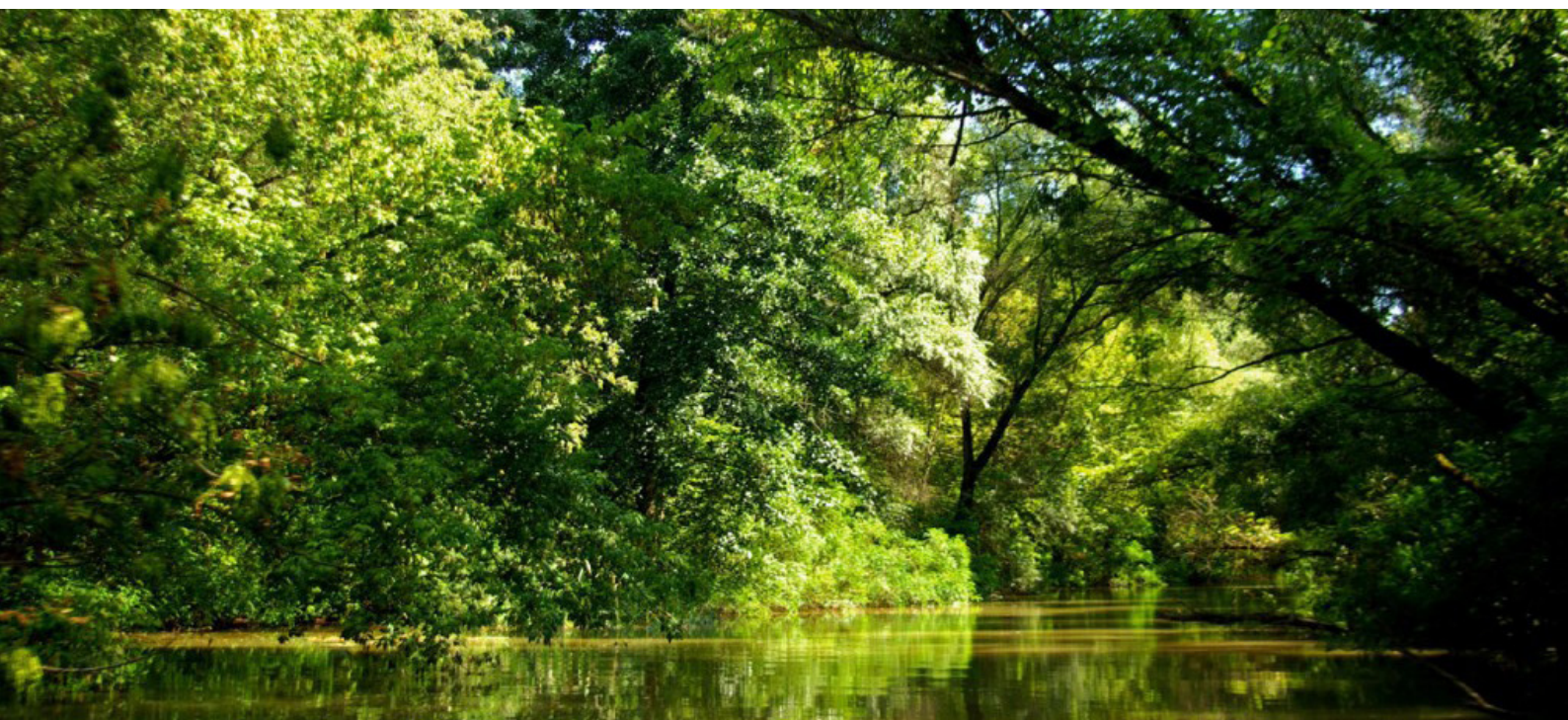
elejére véglegesített záródokumentum a Duna Régió Stratégia környezetvédelmi szakterületi koordinációjának kezébe adja a javaslatok konkrét projektekre való átfordításának lehetőségét, melyben Magyarországnak kiemelt szerepe van. A Felső-Tiszát és a helyi lakosságot környezeti katasztrófával fenyegető felhagyott bányatérség rehabilitációs tervének elkészítését célzó első európai uniós pályázat benyújtása 2017. októberben tervezett a Magyarország–Szlovákia–Románia–Ukrajna Határon Átnyúló Együttműködési Program második pályázati felhívására a Vízdiplomáciáért, Vízipari Exportért és a Duna Régió Stratégiáért Felelős Miniszteri Biztosi Titkárság

koordinálásával. A REVITAL I. címet viselő nemzetközi projekt a Miskolci Egyetem által az elöntött bányák háromdimenziós feltérképezésére kifejlesztett innovatív robottechnikát kívánja alkalmazni az aknaszlatinai káros felszín alatti folyamatok megismerése, valamint a megelőzés tervezhetősége érdekében. A konzorcium tagjai között a már említett Miskolci Egyetem mellett Aknaszlatina önkormányzata és a Tisza Európai Területi Társulás is szerepel. A térség helyzetének közös rendezése iránti igény kiválóan demonstrálja a magyar és az ukrán szakemberek erősödő együttműködését, és jelentős lökést adhat a további gazdasági kooperációnak is.

Az UNEXMIN robot. Forrás: unexmin.eu

Az európai uniós forrásokból megvalósuló UNEXMIN projekt célja egy olyan robot kifejlesztése, amely alkalmas a nehezen elérhető, vízzel elöntött bányajáratok feltérképezésére, illetve részletes vizsgálatára. A háromdimenziós képalkotásra, mintavételre képes eszközzel lehetőség nyílik eddig fel nem tárt folyamatok megismerésére és nyomon követésére. A robotot jelenleg a konzorciumvezető Miskolci Egyetem teszteli, a kárpátaljai Aknaszlatinán azonban már készen kell állnia az éles bevetésre. További információk az alábbi linken találhatóak: <http://www.unexmin.eu>

A dunai vízi közlekedéssel összefüggő adminisztratív eljárások és folyamatok egyszerűsítése (DANTE)

2017. február 17-én indult el a dunai hajózást érintő adminisztratív eljárások és folyamatok fejlesztését célzó DANTE projekt. A nyitórendezvényre a Duna Bizottság épületében került sor, az eseményen részt vettek az Európai Bizottság és a Duna Bizottság képviselői is.

Völner Pál a DANTE projektbemutatóján. Forrás: Interreg Danube Transnational Programme

A Pro Danube szervezet által életre hívott és koordinált DANTE projekt célja a Duna és hajózható mellékfolyóin jelentkező adminisztratív terhek azonosítása és a folyamatok egyszerűsítése a privát szektor és a felelős hatóságok együttműködésével. A projektpartnerek meglévő jó gyakorlatok összegyűjtésével, majd ezek optimalizálásával kívánják iránymutatást adni a hatékony vízi közlekedési adminisztráció érdekében. A projekt egyik kulcsfontosságú eleme lesz a hajózási díjakat és a bürokratikus folyamatok bejelentését szolgáló eszköz, mely a vízi utat használók valós tapasztalatait hivatott transznacionális szinten megosztani.

A vízi közlekedést érintő adminisztratív eljárások fejlesztése, valamint a bürokratikus folyamatok és

a kapcsolódó díjak csökkentése mellett a DANTE projekt kiemelt célja a logisztikai műveletek egységes szabályozása és egyszerűsített adminisztratív eljárások kialakítása a Pro Danube „Egy folyó – Egy szabályrendszer” koncepciójával összhangban. Mindezek hozzájárulnak a környezetbarát európai közlekedési infrastruktúra hatékonyabb kihasználásához, csökkentve ezzel a vízi szállításban érdekelt logisztikai költségeit, amely fokozza globális versenyképességüket.

A projekt teljes költségvetése 1,9 millió euró, amelyből ERFA-támogatás 1,6 millió euró, illetve IPA-támogatás 35 233,35 Euro.

További információ: www.interreg-danube.eu/dante

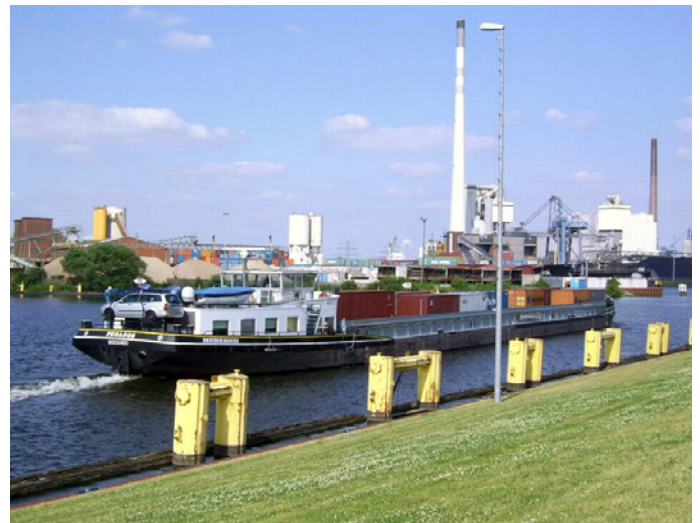
Szeminárium a Duna Régió Stratégia és a Nyugat-Balkán közlekedésfejlesztési kilátásairól

A Külügyi és Külgazdasági Intézet (KKI) és a Külgazdasági és Külügyminisztérium által szervezett második Duna Régió Stratégia szemináriumára június 27-én került sor a KKI-ben, mely a „Duna régió és a Nyugat-Balkán európai uniós stratégiája: A transzeurópai közlekedési hálózatok fejlesztésének kihívásai és lehetőségei” címet viselte.

A Külügyi és Külgazdasági Intézet (KKI) és a Külgazdasági és Külügyminisztérium által szervezett második Duna Régió Stratégia szemináriumára június 27-én került sor a KKI-ben, mely a „Duna régió és a Nyugat-Balkán európai uniós stratégiája: A transzeurópai közlekedési hálózatok fejlesztésének kihívásai és lehetőségei” címet viselte.

A délelőtti, zárt szakmai panel során a térség országainak közlekedési szakértői vitatták meg a Duna régiót és a Nyugat-Balkánt érintő aktuális kihívásokat. A technikai jellegű problémák mellett a hangsúly azokon a külső környezeti és intézményi tényezőkön volt, melyek a gazdasági fejlődést és a közlekedési hálózat kiterjesztését szolgálják. Kiemelt téma volt a nemzeti stratégiák összehangolása, az EU-s források hatékony felhasználása, a tudományos eredmények döntéshozatalba történő becsatornázása, valamint a hosszú távú tervezés szerepe és folyamata.

A délutáni program előadásokkal és nyilvános kerekasztal-beszélgetéssel folytatódott. A konferencia keretében a Duna Régió Stratégia elnöksége bemutatta azt a három stratégia által is támogatott transznacionális projektet, amelyek együtt több mint 8 millió euró uniós támogatással rendelkeznek, és most léptek végrehajtási szakaszba. Elhangzott, hogy a magyar elnökség bővíteni kívánja az együttműködést Ukrajnával és Moldovával, valamint a nyugat-balkáni országokkal, ez utóbbi azért is fontos, mert ezek az országok biztosíthatják az EU keleti irányú összeköttetéseit.

A vitaindító előadások után kezdődött kerekasztal-beszélgetés szakértői a Duna Régió Stratégia Éves Fórumának közlekedésfejlesztési előadásainak leendő tartalmi elemeit vitatták meg. Az esemény résztvevői képet kaptak európai uniós infrastruktúra-fejlesztések jelenlegi helyzetéről, az alternatív üzemanyagok felhasználhatóságáról. A kerekasztal-beszélgetés egyik konklúziója, hogy nemcsak folyamatos odafigyelésre, hanem a végrehajtás hatékonyságának növelése érdekében a vízió és a megvalósítás közötti kapcsolat erősítésére is szükség van.

A Duna Régió Stratégia soros magyar elnökségének célja egy biztonságos, összekapcsolt és virágzó régió létrehozása, melynek három pillére első körben az energiabiztonság, az infrastruktúra-fejlesztés és a tiszta közlekedés kiépítése lehet.

Árvízvédelmi találkozó a Nemzetközi Duna Nap alkalmából a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen

A Duna Régió Stratégia környezeti kockázatok prioritási területe és a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Víz tudományi Kara a Nemzetközi Duna Napon, június 29-én szervezte meg a Duna-vízgyűjtő vízügyi egyetemeinek találkozóját. A rendezvényen tizenegy egyetem, egy középiskola, valamint vízügyi szervezetek képviselői vettek részt.

Az eseményt Joó István vízdiplomáciáért, vízipari exportért és a Duna Régió Stratégiáért felelős miniszteri biztos nyitotta meg, beszédében kiemelte, hogy a folyóval kapcsolatos kérdésekben fontos a dunai országok közötti erősödő együttműködés. A miniszteri biztos emlékeztetett arra is, hogy az október 18–19-ei 6. Éves Fórum „Biztonságos, összekapcsolt, és fejlődő Duna régió” címe is ezt hangsúlyozza, hiszen a Duna nemcsak nemzeti, de nemzetközi ügy is.

Dr. Bíró Tibor, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Víz tudományi Karának dékánja kiemelte, hogy a víz tudományi képzés elengedhetetlen a vízügy és a Duna jövője szempontjából. Ahhoz, hogy a problémákat hosszú távon is kezelni lehessen, kiváló

szakembereket kell képezni, ezért a Nemzeti Közsolgálati Egyetem képzési palettája idén februárban bővült a Víz tudományi Karral, aminek célja, hogy a vízügyi szolgálat és a vízipar számára szükséges szakembereket képezzen.

A stratégia soros magyar elnökségi programjához kapcsolódó eseményre hat országból, Magyarországról, Szlovákiából, Horvátországból, Szerbiából, Szlovéniából és Ausztriából érkeztek szakértők, akik egyetértettek abban, hogy a víz tudományi és árvízvédelmi képzésekben erősíteni kell az európai szintű együttműködések. A jelenlévők gyakorlati információkat kaptak a hazai és nemzetközi finanszírozási forrásokról és a nemzetközi projektekről.

Joó István miniszteri biztos nyitóbeszédet mond a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen. Forrás: KKM

A Duna Régió Stratégia magyar elnökségének beszámolója az Európai Parlamentben

Az Európai Parlament Regionális Fejlesztési Bizottsága 2017. július 12-én meghallgatást tartott az unión belül működő négy makroregionális stratégia működéséről. A Duna Régió Stratégia soros magyar elnöksége a végrehajtásához kapcsolódó aktuális kihívásokról, valamint a 2020 után követhető stratégiai irányvonalakról tartott előadást

A Regionális Fejlesztési Bizottság július 12-ai brüsszeli ülésén az Európai Unió területén működő négy makroregionális stratégia (Balti, Duna, Adriai és Jón, valamint az Alpok Stratégia) számolt be tevékenységéről, illetve mutatta be a stratégiákban rejlő további – eddig kiaknázatlan – lehetőségeket, a megvalósítás kapcsán tapasztalt nehézségeket, valamint a 2020 utáni időszakra vonatkozó stratégiai irányvonalakat. Az eseményen számos parlamenti képviselő és közel 80 szakember vett részt.

Az elhangzottak alapján az Európai Parlament illetékes szakbizottsága egy jelentést készít, amelyben ajánlásokat fogalmaz meg az Európai Bizottság felé. A magyar elnökség részvétele a szakbizottsági ülésen kiemelten fontos volt, hiszen az Európai Bizottság várhatóan 2018 első negyedévében adja ki az Európai Unió 2020–2027-es időszak pénzügyi keretére vonatkozó terv első változatát, és ebben a makroregionális stratégiák várhatóan nagyobb szerepet fognak kapni.

A magyar elnökség beszámolójában számos ajánlást is megfogalmazott, amelyek elsősorban a stratégia projektorientáltságának növelését, sikereinek hatékonyabb kommunikációját, valamint a nem uniós, de a stratégiához tartozó országok szorosabb bevonását szorgalmazták.

A magyar elnökség a jelenleg működő négy makroregionális stratégia közötti szorosabb együttműködés szükségességére is felhívta a figyelmet. A szakmai tapasztalatcsere nemcsak a végrehajtói szinten jelenthet hozzáadott értéket, hanem a stratégiák érdekérvényesítő képességét is hatékonyabbá teheti. Ennek megfelelően a magyar elnökség záróeseményén, az október 18–19-én, Budapesten megrendezésre kerülő Éves Fórum záró plenáris ülésén a stratégiák elnökségei egyeztetik majd a 2020 utáni időszak együttműködési lehetőségeit.

JOINTISZA – A tiszai országok szakmai konferenciája Szolnokon

A JOINTISZA projekt öt országból 17 partner együttműködéséből született, célja pedig a határon átnyúló, vízgyűjtő szintű vízkezelési és árvízvédelmi összefogás megerősítése. A program eddigi eredményeiről és jövőbeni irányairól legutóbb Szolnokon számoltak be a szakértők 2017. június 26. és 28. között.

A konferencián az öt tiszai ország, Ukrajna, Románia, Szlovákia, Magyarország és Szerbia szakértői folytatnak eszmecsereket a Tiszát érintő közös feladatokról, melynek eredménye a projekt végére egy közös vízgyűjtő-gazdálkodási terv kialakítása lesz.

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (KÖTIVIZIG) által működtetett Tisza Iroda és a WWF Magyarország a programban vezető koordinációs szerepet ellátó Országos Vízügyi Főigazgatósággal közösen szemináriumot szervezett a vízgazdálkodási döntéshozatali folyamatok hatékonyságát növelő, a lakosságot is bevonó módszerek bemutatására. A „Train the Planners” szeminárium lehetőséget biztosított a tapasztalatok cseréjére, valamint a gyakorlati képzéseken keresztül a résztvevők megismerhették az elemzési és tervezési folyamatokat.

Az esemény utolsó napján egy olyan együttműködés kidolgozásában vettek részt a szakértők, amely segíthet a különböző szereplők vízkészlet-gazdálkodással kapcsolatos érdekkellentéteinek megoldásában. Az Amerikai Egyesült Államok Mérnöki Hadteste (U.S. Army Corps of Engineers) által kifejlesztett integrált vízgazdálkodási módszer, az ún. „Shared Vision Planning” (SVP) ötvözi a hagyományos tervezést, a szervezett közösségi részvételt, és az ezekkel együttműködő számítógépes modellezést az optimális végrehajtás érdekében. A résztvevők tesztelték az SVP alkalmazását egy aszálykezelési szituációt modellezve, a megbeszélés eredményeként továbbá a felek döntöttek egy, a klímaváltozás okozta vízminőségromlás kezelését bemutató dokumentum megírásáról.

70 MARATONNAL A DUNÁÉRT

Hidvégi-Üstös Pál magyar ultramaratonista egyedülálló sportteljesítményre készül azzal, hogy a világon elsőként tervezi végigfutni a Duna teljes partvonalát „70 maratonnal a Dunáért” mottóval. A sportoló célja, hogy ezzel a kivételes teljesítménnyel hívja fel a figyelmet a környezetbarát közlekedés fontosságára a Duna Régió Stratégia soros magyar elnökségének évében.

Hidvégi-Üstös Pál szeptember 21-én indult el a Duna forrásától, a Fekete-erdőben található Donaueschingenből, és fut a Fekete-tengeri torkolatig 10 országon keresztül. A 3000 km-es táv teljesítése során felkeresi a Duna menti iskolákat is, és személyesen közvetíti számukra a program üzeneteit, valamint futásra, kerékpáros csatlakozásra hívja a gyerekeket a települések határain belül.

*Hidvégi-Üstös Pál indulása Donaueschingenből.
Forrás: Hidvégi-Üstös Pál*

A sportoló október 18-án érkezik Budapestre, ahol beszámol élményeiről az elnökség Fórumán. A különleges sportesemény zárása december 8-án várható, amikor is Hidvégi-Üstös Pál megérkezik a Duna fekete-tengeri torkolatához, Primorsko városába. A futás fővédnöke a Duna Régió Stratégia magyar elnökségét ellátó Külgazdasági és Külügyminisztérium.

„A DUNA EGY NAPJA” FOTÓPÁLYÁZAT A CAPA KÖZPONT SZERVEZÉSÉBEN

A Capa Központ és a Külgazdasági és Külügyminisztérium Vízdiplomáciáért, Vízipari Exportért és a Duna Régió Stratégiáért Felelős Miniszteri Biztosi Titkársága „A Duna egy napja” címmel nemzetközi fotópályázatot hirdetett a Stratégia 14 országában. A fotópályázat témája a Duna folyam, illetve az annak vízgyűjtő területén lévő folyók egy napja.

A pályázaton a 2017. június 27-én 0:00 és 2017. július 1-jén 24:00 között készült fotográfiák vehettek részt.

A 112 pályázótól beérkezett közel 400 alkotás bemutatja a Duna sokoldalúságát, a Régióban betöltött szerepét a környezet, a társadalom, a gazdaság és a kultúra szemszögéből.

*Icsu Renáta - Szomszédság
(A szeptemberi Duna c. sorozat)*

Az öt főből álló zsűri október első hetében választja ki az általa legjobbnak tartott fotókat; az ünnepélyes díjátadás 2017. október 14-én, szombaton 17 órakor lesz a Mai Manó Ház Napfény Műtermében. A díjakat Joó István, vízdiplomáciáért, vízipari exportért és a Duna Régió Stratégiáért felelős miniszteri biztos és Körösi Orsolya, a Capa Központ ügyvezető igazgatója adják át.

EREDMÉNYHIRDETÉS A „NEKED MIT JELENT A DUNA? – oszd meg Dunával kapcsolatos élményedet, gondolatodat!” Gyermekrajzpályázatán

A Duna Régió Stratégia magyar elnöksége 2017 júniusában országos kreatív rajzpályázatot hirdetett meg „Neked mit jelent a Duna? – oszd meg Dunával kapcsolatos élményedet, gondolatod!” címmel. A rajzpályázatra két kategóriában (6–10, illetve 11–14 éves korosztály) lehetett jelentkezni a meghosszabbított, szeptember 29-ei határidőig. A pályázatra több mint 150 alkotás érkezett.

A rajzpályázat első helyezettjei mindkét kategóriában egy-egy folyami hajózásra vihetik el az egész osztályukat, a zsűri által legjobbnak ítélt alkotók pedig további tárgyi ajándékokat is kapnak. A nyertes pályamunkák nyilvánosan is megtekinthetők lesznek novemberben a MOM Kulturális Központban.

<http://www.danube-region.eu>
<http://dunaregiostrategia.kormany.hu/>

https://twitter.com/eu_regional
<https://twitter.com/hashtag/eusdr>

<https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy>

